

L O N D O N - R A D I O

Nr. 30.

Søndag 7 mars 1943 kl. 18.30.

3 årg.

Nedslukkede aksofremstøt i Tunis. 2 kraftige fiendtlige angrep med utgangspunkt i Marslinjen mot den 8 britiske arme er slått tilbake med store tap for fienden. Dagens kommunike fra det allierte hovedkvarter i Nordafrika melder at fienden i går begynte to angrep på sydavsnittet støttet av store styrker infanteri og tanks. Fienden led store tap av soldater og tanks, og alle forsøk på å trenge inn i den 8de armes linjer var mislykket. De alliertes tap var ubetydelige. Allierte fly angrep fiendtlige kolonner. 3 fly savnes. - Ifølge tidligere rapporter har italienerne lidt store tap, og har tapt 21 panservognner, uten at de allierte tapte noen tanks. - På nordavsnittet har den første britiske arme trukket seg ut av en landsby og konsolidert sine stillinger 12 km lenger vest. Fiendens omfattende angrep mot den første britiske arme i dette avsnitt er nå avtaatt i styrke, og de allierte har igjen tatt initiativet. 100 fanger er tatt. De allierte jagerfly har vist adskillig aktivitet på nordfronten. -- BBCs Kairokorrespondent skriver at Rommel nå tydeligvis anser angrep for å være den beste form for forsvar. Russisk framgang på Smolenskfronten. Etter erobringningen av Gsjatsk, har russerne fortsatt fremrykkingen og har befriet 20 beboede steder til etter at de hadde overvunnet fiendens hardnakkede motstand. Erobringningen av Gsjatsk ble meldt i et russisk særkommunikat i går kveld. Byen ble tatt etter to heftige angrep, og en stor mengde krigsbytte ble erobret. 1200 tyskere ble drept utenfor byen, og innenfor byen ble et helt tysk regiment utslettet. Etter den siste fremgang står russerne nå bare 60 km vest for Vjasma, og nærmer seg denne by også fra syd. (Se kartet side 5 i dagens nr.) Også nord for Gsjatsk har russerne rykket fram. Sydvest for Rjnev er 150 byer blitt befridd på 3 dager. Ettersom tyskerne trekker seg tilbake etterlater de seg store mengder krigsmateriell.

En militærkronikør skriver at russernes erobring av Gsjatsk åpner muligheten for en fremrykking helt fram til Smolensk. - Lenger syd er et annet tysk fremspring med spissen i Orel sterkt truet. Nordvest for Kursk har russerne fortsatt å rykke fram vest for Dmitrev. Russiske geriljatropper har ødelagt to tyske jernbanetog bak de tyske linjer i dette avsnitt. 2 landsbyer er gjenerobrét. - Vest for Rostov raser det heftige kamper, og alle tyske motangrep er slått tilbake.

Alliert sjøseir i Bismarckhavet. Dagens kommunike fra general Mac Arthurs hovedkvarter bekrefter at 3 japanske kryssere, 7 destroyere og 12 handelsskip er senket under sjøkampene i Bismarckarkipelet i denne uke. I dagens kommunike heter det videre at 2 japanske destroyere er blitt senket utenfor Salomonøyene. Det meldes at det flygde 136 allierte fly over den japanske konvoy. 66 japanske fly ble skutt ned, mens de allierte bare tapte 1. bombefly og 3 jagerfly. Derved er i alt 24 japanske fartøyer senket siden forrige uke, hvorav halvparten var krigsfartøyer. - Fra Chungking meldes at det raser voldsomme kamper i Midtchina. Japaneerne har store tap.

Flyangrep. Natt til i går rettet det britiske flyvåpenet kraftig angrep mot Essen. Under angrepet ble det kastet 150 2tonns sprengbomber og tusenvis av brandbomber i løpet av 40 minutter. En flyver forteller at bombene førstaket den største eksplosjonen som hittil er observert over Tyskland. I går ettermiddag rettet amerikanske bombefly fire tyske ubåtstasjonene Brest og Lorient. Stor skade ble voldt. Tre allierte jagerfly og to bombefly savnes.

De amerikanske forsyninger til Russland. Det blir i dag opplyst at bortsett fra bombe- og jagerfly har USA under låne- og leie-loven hittil sendt over 3/4 million tonn stål og metallageringer til Russland, videre er det sendt 92000 tonn jernbanemateriell, 99000 motorkjøretøyer og 3 millioner par armestøvler. De kanadiske fly, som blir laget for Sovjet-Samveldet, blir transportert til Alaska, hvorfra kvinnelige russiske flyvere flyr dem til fronten via Sibir. - Sovjetunionens høyeste råd meddelte i dag at den har tildelt Josef Stalin titelen masskalk i den røde arme.

Sir Walther Monckton, som nettopp er vendt hjem til Storbritannia fra Sverige har i en artikkel i Sunday Times gitt en interessant utredning om Sveriges utenrikspolitiske holdning. "Jeg hørte statsminister Pär Albin Hanssons tale i det svenska førstekammeret nylig," skriver Sir Walther, "der han fremholdt at ifall Sverige noen gang skulle bli angrepet, skulle motstanden aldri opphøre. Det var tydelig at statsministerens tale ble møtt med alminnelig bifall. Jeg er overbevist om at de missoppfatninger som har gjort seg gjeldende i Sverige om nasistenes "bolsjevik-spøkelse" nå ikke lenger er tilstede. Svenskene har med avsky sett hvorledes nazistene har fart fram i Norge, og er klar over nazismens virkelige karakter. Dessuten er alle svensker nå overbevist om at de allierte vil vinne.

Arbeidsmobilisering i Belgia. Den nazikontrollerte belgiske radio kunngjorde i dag at alle studenter, som ikke har studert mere enn ett år, skal innkalles til arbeidsvergane pr. 20 mars. Den belgiske kringkasting sluttet sin kunngjøring med følgende kjente vending: Alle europeiske folk bør nå gjøre sin i andel i kampen mot bolsjevikene.

Etter Churchill tale den 11. februar, da han erklærte at de allierte styrker innen et tidsrom av ni måneder ville gå til en avgjørende aksjon på det europeiske kontinent, og president Roosevelt's erklæring i samme ånd i talen 12. februar, er det blitt klart for alle og enhver at man står umiddelbart foran det endelige oppgjør mellom de allierte og angriperstatene. Det er denne siste gigantiske kraftanstrengelse som definert skal sette en stopper for det nazistiske voldsherradømme som har hvilt som en mørkritt over oss og det meste av Europa fortvrig. Nazistene aner også at noe forestår, og usikkerheten, panikken og desperasjonen brer seg i deres rekker. Hitler og hans overkommando ser at katastrofen nærmer seg og forsøker fortvilet å finne ut hvor "de militære idiotene" har til hensikt å angripe, alt mens de søker å trøste seg selv og andre med astrofomiske talloppgaver over angivelig senket alliert tonnasje.

Hvor? og når? er altså de to problemer som behersker verdensinteressen idag. Teoriene er tallrike som havets sand, og en inngførende redegjørelse for dem ville kveve bindstørte avhandlinger. Det kan imidlertid være interessant å se litt på diskusjonen i den allierte presse. Den gir langt fra noen sikre holdepunkter, men har verdi for såvidt som den åpner perspektivene.

I det siste nummer av det engelske tidsskrift "Tribune" lanserer den militære medarbeider teorien om en alliert invasjon langs den jugoslaviske kyst. Et slikt foretakende vil etter medarbeiderens mening by på den fordel, at man vil kunne samarbeide med de frie jugoslaviske geriljastyrker, som står under ledelse av general Mihailovitch. Disse styrker behersker nå visstnok over en tredjedel av Jugoslavia, og er etterhvert blitt et overordentlig alvorlig problem for de tyske og italienske okkupasjonsstroppe. I store deler av landet foregår det regulære krigsoperasjoner, og på italiensk hold har man måttet innrømme at det her dreier seg om en virkelig front. Kommunikasjonslinjene er som følge av geriljaarméens virksomhet bragt fullstendig i forvirring, så i det sterke og hele er aksen dårlig rustet til å ta imot en invasjon i disse områder. Forfatteren påpeker imidlertid at en slik aksjon umulig kan bli aktuell før aksen for godt er kastet ut av Nord-Afrika. Videre må samtidig Korsika, Sardinia, Sicilia, samt Eodekanosene bringes inn under alliert kontroll, etter som disse øyene utgjør aksens første forsvarslinje i syd. Forfatteren kommer også med en rekke interessante talloppgaver for å belyse de problemer som knytter seg til en invasjon. Blant annet kan han opplyse at hver soldat vil komme til å forbruke mellom to og tre tønner pr. måned i ammunisjon, levnetsmidler, drivstoff, klær etc. Når en vet at det her dreier seg om armeer på mellem to og tre millioner mann, kan en lett tenke seg hvilke krav det vil bli stilet til organisasjon og transport.

Når det gjelder hypotesen om en invasjon over Skandinavia, stiller "Tribune"s militære medarbeider seg sterkt tvilende. Han utelukker ikke muligheten av mindre aksjoner, men tror ikke at disse vil øve noen avgjørende innflydelse på krigenes utfall. Noeher ikke har han noen synnerlig tiltro til en invasjon av den franske og belgiske kyst, og fremholder sterkt fordelene ved en aksjon på den sydeuropeiske front.

En ganske motsatt oppfatning finner vi hos militærmedarbeideren i "Evening Standard", som mener at en invasjon over kanalkysten vil by på de beste betingelser. Person denne aksjon iverksettes innen tre måneder, vil de allierte kunne nyte godt av en knusende tallmessig overlegenhet. Tyskerne har uttømt sine reserver på østfronten, og man regner ut mellom 15 og 20 divisjoner er overført fra de okkuperte områder i vest til Russland. Skribenten anslår de tyske styrker i vest til å være ca. 30 divisjoner, hvilket etter hans mening ikke er mere enn en tredjedel av hva tyskerne vil kunne stille om 6 måneder. Etter seks måneder må de allierte regne med at tyskerne muligens vil disponere fra 80 til 100 divisjoner på vestfronten, men kvaliteten av disse tropper er naturligvis temmelig tvilsom. Han understrekker betydningen av å handle raskt. En invasjon på kanalkysten vil også kreve atskillig mindre tonnasje enn noe annet prosjekt. Dersom angrepet iverksettes innen tre måneder, rekner forfatteren med at de allierte vil kunne spare ca. 2 millioner tonn.

Son det her fremgår er divergensen betydelig. En bør derfor vokte seg for å legge for stor vækt på enkelte hypoteser, selv om de skulle stamme fra eksperter. Men må være klar over at mange av deres uttalalser avgis i den hensikt å forvirre fienden. Norge er derfor akkurat like aktuelt som invasionsland som noe annet område i Europa, og vi nordmenn gjør klok i å innstille oss på en slik eventualitet og se realitetene nøktern i synene. Invasjonen vil kreve store ofre av oss. Den vil sette vårt met, vår offensivfilje og vår utholdenhets på den aller hardeste prøve. Vi må regne med store tap av menneskeliv og enorme materielle ødeleggelsjer. Likevel faller det ingen god nordmann inn å vegne seg mot å ta på seg disse ofre, dersom den allierte herledelse ut fra militære beregninger skulle velge Norge. Vi må ta på oss byrdene uten å klynke, i det vi er oss bevisst at man intet får gratis, heller ikke friheten, og for en slik kostelig gave er vi nordmenn villige til å betale den høyeste pris.

PLAKATER

Et nytt "kunstverk" pryder Oslo s gater ~~i ditso~~ dager. Den tyske propaganda har funnet ut at det ikke er nok for oss å lese om bolsjevikspøkelsen - vi må også se det, vi må oppfatte det med alle våre sanser, og så vende oss til den germanske storebroren for beskyttelse mot dette blodige uhyre. Byens lyktestolper viser oss nå resultatet av denne geniale tanke.

Billedet er symbolisk - vår kjeere Karl Johansgate, hvor solen forsvinner bak den svarte skyggen fra en mer enn alminnelig motbydelig figur som skritter over slottsbrygningen og griner mot oss. Forsvindt oppnår plakaten sin hensikt. Vi fylles virkelig med gru - men ikke over en hypotetisk fremtid. Det er jo et billede av nutiden vi ser. Det er jo slik vi har det i dag! Gestapos sorte skygge fordriver frihetens sol fra våre gater. Nazistenes terror og rettstridige overgrep kuer og trukker oss, og vi lengter bare mot ett mål: befrielsen fra alt som heter germansk ånd og nazistisk ideologi. Jo, vi ser plakaten, og vi går videre styrket i vår kamp mot tyranniet og i vårt folkes arbeide for å gjøre den korte stund tyskerne onnå har igjen i vårt land, så vanskelig og så lite behagelig for dem som mulig.

Atter en gang skyter den tyske propaganda langt over målet. Grunnen er lett å forstå - tyskerne vil ikke innse at de har med et virkelig opplyst folk å gjøre, som ennå ikke er sunket ned til deres egenslavementalitet og sluker rått alt som lederne finner det for godt å mene. Vi kan aldri glemme det som har skjedd her i de siste årene og som fortsetter å skje hvor dag. Tyskerne skremmer med rød terror, og kunngjør samtidig med faste overskrifter at de har henrettet 17 vergelde nordmenn og dømt 16 andre til livsvarig tukthus. Spalte opp og spalte ned skriver de om russernes deportasjon av hele befolkningssgrupper, og samtidig fylles fengslene her hjemme med tusenvis av uskyldige mennesker, landets fremste borgere som ikke har forbrutt seg på annen måte enn at de våger å ha sin egen mening og være tro mot sine idealer.

Vi får gruoppvekkende beskrivelser av boligforholdene i Russland, og samtidig drives vi ut av våre egne hjem, og hele familier stues sammen, ofte under de mest uhyggelige forhold. Vi trues med at vi kommer til å miste våre eiendeler i tilfelle russernes seirer, men vi vet at alt som heter eiendomsrett for lengst er opphevet i Tyskland, og at de norske leiesvenner følger etter med raske skritt. Behandlingen av jøder behøver vi ikke nevne - den er alt for godt kjent. Gestapos nattlige besøk med etterfølgende tredjegrads forhør og tortur i fengslene er heller ingen hemmelighet, og vi vet at det blir verre og verre. I disse dager opprettes det til og med kontor for statspolitiet i Gestapos bygning på Victoria terrasse.

Alt dette vet vi, men det er så rart med det - når lykken ikke treffer en selv, har man lett for å glemme. Derfor er denne nye plakaten så vellykket. Vi har ikke ondt av å bli minnet om den sorte skygga som dekker vår Karl Johan idag, og som truer med å slukke vår sol for alltid, hvis ikke våre stor allierte i øst og vest knuser og tilintetgjør det uhyre som kaster denne skyggen.

Det nok ikke vi, men tyskerne selv som må frykte det bolsjevikiske spøkelse, men de vil ha oss med, da trenger hjelp, nu, med en gang. De har bukt om hjelp, de har forsøkt å true seg til den og nu som siste utvei vil de skremme - men alt til ingen nytte. Vi vet hvilken utgang krigen vil få og vi lar oss ikke skremme. Vi vet at selv om det utenkelige skulle skje og Russland glemme den innsats Norge gjør for den felles sak, vil England og USA aldri glemme og aldri svikte oss. Det vi i tyskerne også, derfor forsøker de å innbille oss at vi svever i umiddelbar fare for å utslettes av en makt som nylig utnevnte sin sendemann hos vår lovlige regjering til ambassadør, som sender vår konge gratulasjonstegrammor over våre ganske usedvanlig seige kamp mot nazityraniet ~~og~~ daglig mottar forsterkninger fra vest, overført av våre sjømenn.

Nei, det er sin egen skjebne de tyske og norske nazister frykter, sin egen utslettelser. Derfor vil de ha oss med, derfor mobiliserer de vår arbeidskraft, stikk imot alle internasjonale konvensjoner, og for å rettferdiggjøre dette forpester de våre gater med sine plakater.

Pussig nok leverer de norske leiesvenner selv et ganske interessant bevis på nazismens vanskeligheter. Bevares, de må jo også ha en plakat, de må jo også være med i dansen. Det fantes ikke flere lyktestolper, og så blir butikkvinduene tatt i bruk, og over hele byen ser vi et billede av en rasende ulv som hvesser sine klør på et skjold prydet med - solkorset! Ennu en gang et nøyaktig billede av forholdene. Ulven truer virkelig, men det er ikke Norge den angriper, det er solkorset og alt det som dette misbrukte symbol står for idag. Helt nøyaktig er billede imidlertid ikke, for ulven står ikke alene. Ved dens side reper den eldste norske løve og venter kun på anledning til å bruke sin skarpe øks i kampen for friheten og for en ny solflam over hele Norges Karl Johan.

ARBEIDSMOBILISERINGEN OG PRESTENE

Etter forslag fra ministerpresidenten er det besluttet at en del av de gjenstridige og avskjedigede prester og teologiske kandidater skal innkalles til arbeidsstjeneste. "Forbryterne" er samlet i to grupper. Den første omfatter teologiske kandidater og ordinerte prester som ikke har besvart tilbuddet om å arbeide i statskirken eller har lagt ned sine embeder. Hertil kommer de prester som av den midlertidige kirkeledelse er sendt til å botjene embeder hvor det er NS-prester. Gruppe 2 omfatter prester som "på grunn av sin illoiale holdning til Kirke og statsstyret" er blitt avskjediget eller forvist.

Gruppe 1 omfatter ca. 200 kandidater og ordinerte prester. Gruppe 2 omfatter 74 prester, hvoriblandt den 63-årige sogneprest i Vang, domprost Fjellbu i Trondheim og en rekke andre høyt ansette prester.

Det fremholdes på nazistisk hold at det vil være av overordentlig stor betydning for kirkestyrkelsen at den kikk prester og teologer som har engasjert seg for å spille religionen og prestene ut mot statsstyret, snarøst mulig blir sendt ut på nasjonal arbeidstjeneste. Skal imidlertid innkallelsen av prestene virke etter sin hensikt, så må det påses at deres arbeidssted legges så vidt borte fra deres vanlige oppholdssted som mulig.

V

Det er ennå ikke fremkommet noen opplysninger om hva de utskrevne folk skal bruke til. Det eneste som foreligger er at tyskerne vil ha 7000 mann til jernbaneanlegg og 2000 mann til veianlegg. Grovarbeidere, snekkere, mekanikere m.v. er nesten alle allerede utskrevet, så det blir kontorfolk og butikkfolk som hovedsakelig kan påregnes å bli utskrevet.

STYRKEFORHOLDET MELLOM DE KRICFØRENDE MAKTER.

Den tyske hær i øst talte i nov. 42:

192 tyske divisjoner i Russland	
4 "	Polen
7 "	Finnland
12 rumenske "	Russland
10 ungarske "	"
2 slovakiske "	"

227 divisjoner

Dessuten 9 italienske divisjoner i Russland, som nå er trukket tilbake.

2000 av 4500 førstelinje fly.

600 transportfly.

Tyskerne har videre:

10 divisjoner i Norge

2 "	Dannmark
43 "	Holland, Belgia og Frankrike
6 "	Nordafrika
8 "	Balkan
47 "	Tyskland

116 divisjoner.

Til forføyning under n & r s k kommando står nå:

5000 fly

7000 flyvere

15000 mann i flyvåpnets bakketjeneste, mekanikere etc.

62000 mann i infanteriet

65 sterke og også del mindre krigsskip fullt bemannet

Den norske handelsflåte har 700 fartøyer med 22000 mann. Den norske marine har 490 offiserer, 4500 matroser, hvorav 1200 mann tjenstgjør som kanonerer i handelsflåten.

EN GAMMEL BEKJENT

Den 4. oktober 1918 angrep den tyske ubåt UB 68 en britisk konvoy utenfor Malta. Sluppen "Dragon" skadet ubåten så alvorlig med sine kanoner at den måtte senkes av sin besættning. Denne og dens sjef ble ført til England som krigsfanger. Etter en kort tid i fangeleir klassifisertes kapteinon som sinnssyk og ble overført til et hospital, hvor han tilbragte noen måneder. I 1919 ble han sendt tilbake til Tyskland som sinnssyk. Hans navn var Dönitz og han er nå øverstkommanderende for den tyske krigsmarine.

KART OVER RUSSLAND

